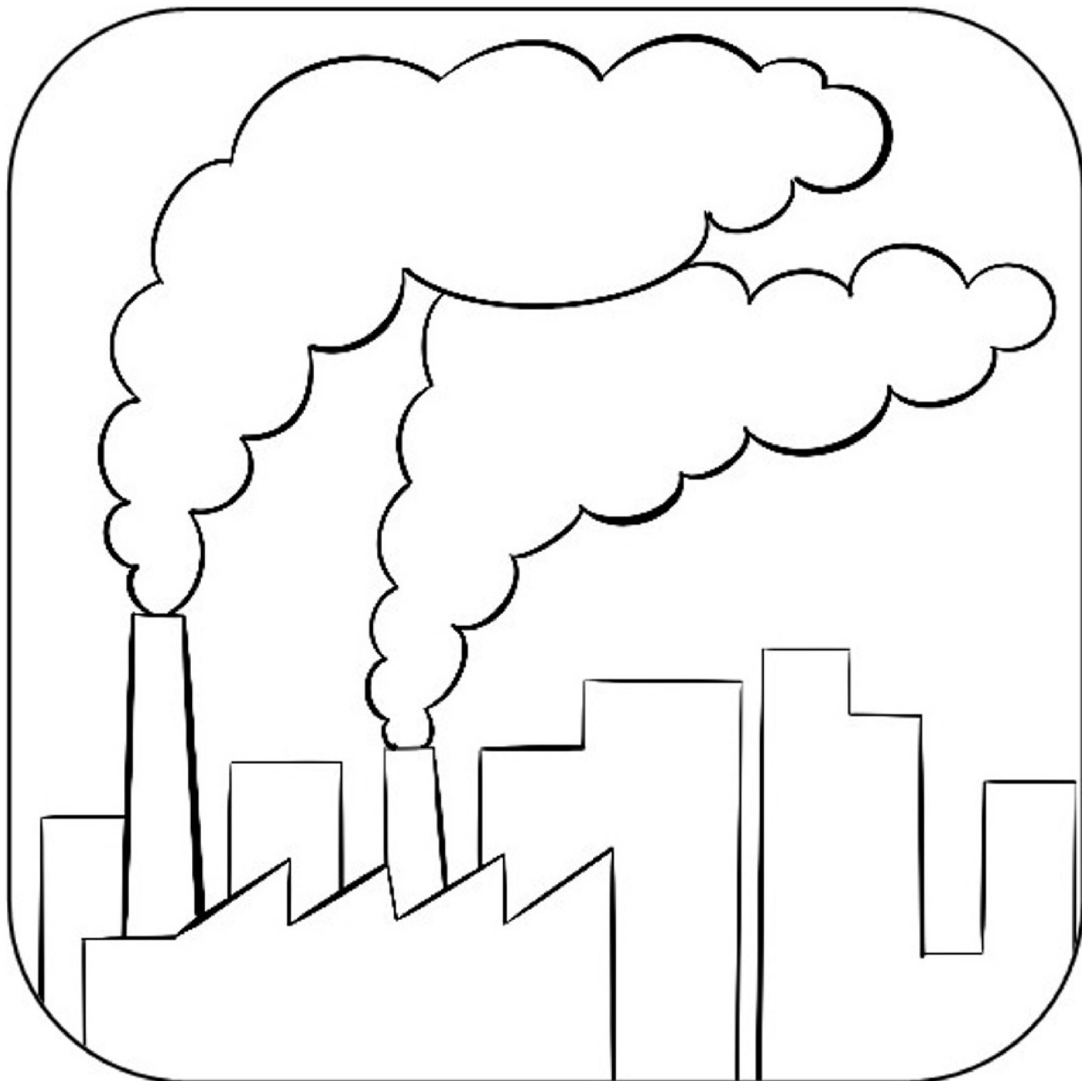

Linnade saastatus Euroopa Liidus

Kergesti loetav versioon

Sisukord

Linnade saastatus Euroopa Liidus	3
Euroopa Liit	3
Euroopa Kontrollikoda	4
Linnade saastatuse kontroll	6
Meie kontrollid	7
Mis me leidsime	18
Meie mõtted	19
Meie soovitus Euroopa Liidule	19
Vastutuse välistamine	20

Linnade saastatus Euroopa Liidus

See on meie aruanne linnade saastatusest.

Aruanne on ametlik dokument.

Linnade saastatus tähendab **müra ja saastunud õhku linnades**.
Müra ja saastunud õhk on inimeste tervisele kahjulikud.

Sellepärast on meie aruanne tähtis.

Euroopa Liit

Euroopa Liit on ühendus, millesse kuulub 27 Euroopa riiki.

Lühidalt öeldakse EL.

Euroopa Liidu riigid töötavad koos.

Aga kõik Euroopa riigid ei ole Euroopa Liidus.

Euroopa Kontrollikoda

Meie oleme Euroopa Kontrollikoda.

Euroopa Kontrollikoda kontrollib,
mille peale kulub Euroopa Liidu raha.
Meie kontrollid nimetatakse audititeks.

Me kontrollime, kas Euroopa Liit kulutab raha õigesti.
Kontrollime ka seda, kas raha abil tehakse asju paremaks.

Selle aruande jaoks kontrollisime linnade saastunud õhku ja müra.

Kontrollisime, kas Euroopa Liidu rahaga tehakse linnade õhk puhtamaks.
Kontrollisime, kas Euroopa Liidu raha aitab linnades müra vähendada.

Kui meie kontroll on tehtud, siis kirjutame aruande.
Aruandes kirjutame, mida me oma kontrolliga teada saime.

Meie aruanded aitavad Euroopa Liidul raha õigesti kulutada.

Meie aruanded annavad ka ideid, kuidas asju paremaks muuta.
Neid ideid nimetatakse soovitusteks.

Linnade saastatuse kontroll

Linnade saastatus tähendab **müra ja saastunud õhku linnades.**

Müra ja saastunud õhk on inimeste tervisele kahjulikud.

Linnades on palju müra ja õhk pole puhas.

Ja suurem osa Euroopa Liidu inimesi elab linnades.

Meie kontrollid

Euroopa Liidul on reeglid inimeste kaitsmiseks müra ja saastunud õhu eest.

Kontrollisime, kas Euroopa Liidu riigid teevad nii, nagu reeglites kirjas.

Me tegime kontrolle Kreekas.

Me tegime kontrolle Hispaanias.

Ja me tegime kontrolle Poolas.

Saastunud õhk

Saastunud õhk teeb inimesed haigeks.

Saastunud õhk on kahjulik ka taimedele ja loomadele.

Need riigid ei kontrollinud,
kas saastunud õhk nende linnades on taimedele ja loomadele kahjulik.

Linnade õhu puhtamaks tegemine

Saastunud õhk tekib peamiselt autode pärast.

Vanad autod saastavad õhku veelgi rohkem.
Bensiini ja diisliga töötavad autod on väga halvad.

Euroopa Liit tahab õhu puhtamaks saada.
Euroopa Liit on teinud reeglid,
mis aitavad muuta õhu 2030. aastaks puhtamaks.

Riigid peavad kontrollima, kui saastunud on õhk nende linnades.
Nad peavad Euroopa Liidule teatama, kui saastunud nende õhk on.

Iga riik peab otsustama, kuidas muuta oma õhk puhtaks.

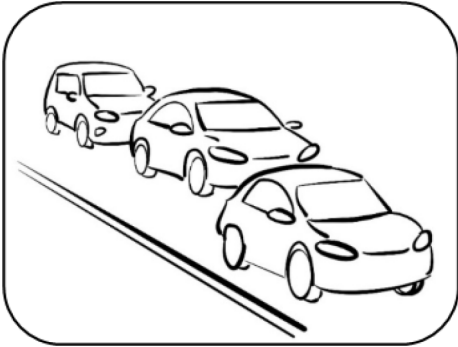
Reeglid aitavad muuta õhu Euroopa Liidu riikides puhtamaks.
Kuid õhk ei ole ikka veel piisavalt puhas.

Kontrollisime 27st liikmesriigist kolme.
Kontrollisime Kreekat, Hispaaniat ja Poolat.

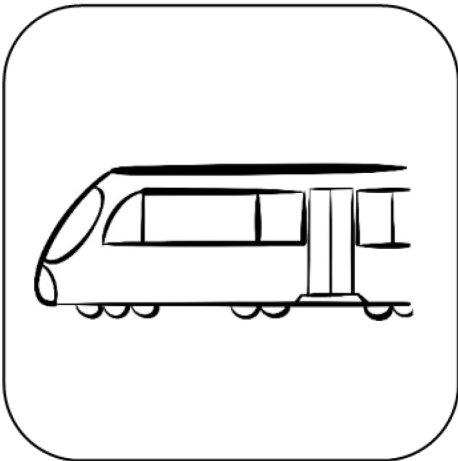
Hispaania ja Poola on juba saanud oma õhu veidi puhtamaks.
Kreeka on saanud õhu ainult natuke puhtamaks.

Müra

Suurem osa mürast tuleb liiklusest teedel.

Rongid ja lennukid tekitavad aga samuti müra.

Liiga suur müra võib meid haigeks teha

Müra ei lase meil magada

Müra teeb meid vihaseks

Müra mõjub halvasti meie südamele

Müra paneb pea valutama

Linnade müra vähendamine

Euroopa Liidul on müra kohta reeglid.
Aga need reeglid on vanad.

Lisaks pole reegleid selle kohta, kui suur müra on OK.
Riigid peavad kontrollima, kui palju müra nende linnades on.
Nad peavad Euroopa Liidule teatama, kui palju müra on.

Paljud riigid räägivad Euroopa Liidule mürast hilja.

Kavad

Linnadel on vaja kavasid, et muuta õhk puhtamaks.
Linnadel on vaja kavasid ka müra vähendamiseks.
Mõnel linnal pole kavasid.

Mõned inimesed surevad vara, sest õhk on saastunud.

Euroopa Liidul on kava, kuidas õhk puhtamaks saada.
Kavaga tahetakse teha nii,
et saastunud õhu tõttu sureks vähem inimesi liiga vara.

Kava abil kaitstakse ka taimi ja loomi.
Taimed on näiteks puud või lilled.

Esimesed mürakavad oleksid pidanud valmis olema 2008. aastal.
Kavasid oleks tulnud muuta iga viie aasta järel.

Riigid ei järginud alati õhu ja müra kohta koostatud reegleid.
Riigid on juba 106 korda raskustesse sattunud,
sest nad ei järginud eeskirju.

Euroopa Liidul on eraldi kohus.

Kohus on koht, kus töötab kohtunik.

ELi kohus otsustab, kas riik on reegleid rikkunud.

ELi kohus on teinud 22 otsust,
kus öeldakse, et mõned riigid ei täitnud reegleid.

Saastunud õhk ja müra – mõned ideed ja probleemid

Linnadel on raske muuta õhku puhtamaks.

Linnadel on raske vähem müra tekitada.

Liiklus on suur probleem.

Elektriautod ei kasuta bensiini ega diislikütust.

Seega on elektriautod planeedi jaoks paremad.

Mõnes linnas on kohad, kuhu võivad sõita ainult elektriautod.

Või muud sõidukid, mis on planeedi jaoks paremad.

Neid kohti nimetatakse vähese heitega piirkondadeks.

Vähese heitega piirkonnad aitavad muuta õhu puhtamaks.

Hispaanias Barcelona linnas
on alad jalgrattaga ja jala liikuvatele inimestele.
Aga ka elektriautod võivad neisse piirkondadesse minna.
Või muud sõidukid, mis on planeedi jaoks paremad.

Mis me leidsime

Õhk meie linnades läheb puhtamaks.

Aga see on ikkagi saastunud.

Meie linnades on liiga palju müra.

Euroopa Liidul on vaja paremaid reegleid.

Ja Euroopa Liit peab jälgima, et kõik täidaksid reegleid.

Meie mõtted

Nüüd oleme kontrolli lõpetanud.

Esitame soovitusi.

Soovitus on idee, kuidas asju saab paremaks teha.

Meie soovitus Euroopa Liidule

Euroopa Liit peaks müra kohta uued reeglid tegema.

Uued reeglid kaitsevad inimesi liiga suure müra eest.

Euroopa Liit saab kasutada meie soovitusi,
et aidata rohkem inimesi.

Vastutuse välistamine

Vastutuse välistamine on reeglitega tekst.

Reeglites on kirjas, kuidas aruannet kasutada.

See on parandatud ja kergesti loetava ingliskeelse teksti tõlge.

Oleme püüdnud muuta selle kergesti mõistetavaks.

Loodame, et see aitab
intellektipuudega inimesi ja teisi lugemisraskustega inimesi.

Selles kergesti loetavas aruandes selgitatakse,
mida me selle auditi käigus kontrollime.

Samuti räägib see inimestele meie kontrollide tulemustest.

Lõpus esitatakse meie soovitused selle kohta,
kuidas Euroopa Liit saaks paremini toimida.

See kergesti loetav tekst aitab aruannet paremini mõista.

Täielik aruanne on meie veebisaidil.

Aruande täisteksti on raskem lugeda.

Seal on rohkem üksikasju ja näiteid.

Aruande täielik versioon on ametlik aruanne.

See on Euroopa Kontrollikoja ametlikult heaks kiidetud versioon.

Autoriõigus

© Euroopa Liit, 2026.

Autoriõiguse täistekst on [Euroopa Kontrollikoja kodulehel](#).

Fotod:

lk 4: © Euroopa Liit, 2025, allikas: Euroopa Kontrollikoda
Arhitektid: Paul Noël (1988) ja Jim Clemes (2003 & 2013).

lk 15: @ olrat - stock.adobe.com

Arhitektid: Jean-Paul Conzemius, François Jamagne,
ja Michel Van der Elst (1973); Paul Fritsch, Jean Herr,
Gilbert Huyberechts ja Bohdan Paczowski (1988–1994);
Dominique Perrault (2008 & 2019).

Joonised:

lk 7: @ kolonko - stock.adobe.com.

Kergesti loetava versiooni toimetamine inglise keeles:

Atelier Isie, APEMH,
Domaine de Limpach, 89-94, rue de Soleuvre, L-4499 Limpach.
Rohkem teavet leiate [Atelier Isie kodulehelt](#).

HTML	ISBN 978-92-849-7069-8	doi:10.2865/5861743	QJ-01-26-013-ET-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7070-4	doi:10.2865/6933458	QJ-01-26-013-ET-N

Kuidas viidata

Euroopa Kontrollikoja [eriaruanne 02/2025](#):

„Linnade saastatus Euroopa Liidus (kergesti loetav versioon)“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2026

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg,
LUXEMBOURG

Tel: +352 4398-1

Päringud:
eca.europa.eu/et/contact
Koduleht: eca.europa.eu
Sotsiaalmeedia: @EUauditors